

28.nóvember 2008 Erla Sigurðardóttir

INNIHALDSRÍKT LÍF

MENNING - GRUNNGERÐ SAMFÉLAGA

1

Málþing Byggdastofnunar um byggðaáætlun 2010 til 2013

28.nóvember 2008 Erla Sigurðardóttir

○Hvað er menning?

2

MENNING

(ÍSLENSK ORÐABÓK, 3 ÚTG. RITSTJÓRI MÖRÐUR ÁRNASON)

- **menning -ar, -ar KVK**
- **1 þroski mannegra eiginleika mannsins, þjálfun mannsins, þjálfun hugans, verkleg kunnátta, andlegt líf, sameiginlegur arfur (venjulega skapaður af mörgum kynslóðum)**

28.nóvember 2008 Erla Sigurðardóttir

3

MENNING

ÁGÚST EINARSSON 2004 BLS. 12 "HAGRÆN ÁHRIF TÓNLISTAR"

- **Mannleg hegðun sem flyst milli kynslóða en menning mótast fyrst og fremst af reynslu margra kynslóða.**
- **Menning lýsir, skapar, varðveitir og miðlar tilfinningum og umhverfi mannslegrs samfélags, það gerist í máli, trú, hugmyndum, venjum, list og íþróttum eða á aðra vegu.**

28.nóvember 2008 Erla Sigurðardóttir

4

BYGGÐASTOFNUN - HLUTVERK

- Hlutverk Byggðastofnunar er að vinna að **eflingu byggðar og atvinnulífs á landsbyggðinni**. Stofnunin undirbýr, skipuleggur og fjármagnar verkefni og veitir lán með það að markmiði að **treysta byggð**, efla atvinnu og stuðla að nýsköpun í atvinnulífi. Byggðastofnun fylgist einnig með þróun byggðar í landinu.
- Byggðastofnun vinnur að **stefnumótandi byggðaáætlun** fyrir allt landið í samráði við iðnaðarráðherra. Í áætluninni skal gerð grein fyrir ástandi og horfum í þróun byggðar í landinu og lýsa markmiðum og stefnu ríkisstjórnarinnar í byggðamálum.

BYGGÐ -SAMFÉLAG

byggð -ar, -ir KVK (úr íslenskri orðabók)

- 1 byggt landsvæði, sveit, hérað
- **sam | félag HK** (úr íslenskri orðabók)
- 1 samvist, samvera
- 2 félagsfræði/stjórnsmál
stærri eða smærri hópur manna sem lifa saman (samtímis, á sama stað, í sama ríki o.s.frv.), þjóðfélag

ÖFLUG BYGGÐ – LIFANDI SAMFÉLAG

- Atvinna
- Þjónusta
- Öryggi
- Áhugaverð
viðfangsefni
- Gagnkvæm
virðing
- Samskipti
- Hefðir
- Hátíðir
- Stolt
- Menning og
menntun
- Þátttaka

28.nóvember 2008 Erla Sigurðardóttir

7

ÖFLUG BYGGÐ – LIFANDI SAMFÉLAG

- Félagsauður
- Sameiginlegur vettvangur
- Er eining í hugum íbúanna – þeir eiga erindi saman
- Byggð eða samfélag er jafn sterkt og fólkið sem þar býr
- Raunverulegur styrkur byggðar er í einstaklingunum og samtakamætti þeirra

28.nóvember 2008 Erla Sigurðardóttir

8

ÖFLUGUR EINSTAKLINGUR

- Sterkur
- Víðsýnn
- Sveigjanlegur
- Hugmyndaríkur
- Staðfastur
- Áræðinn
- Bjartsýnn
- Jarðbundinn
- Opinn
- Ábyrgur
- Fær í samskiptum
- Virðir skoðanir annarra

28.nóvember 2008 Erla Sigurðardóttir

9

ÖFLUGT SAMFÉLAG – ÖFLUG BYGGÐ

- Áhugaverður staður fyrir sterka einstaklinga
- Getur byggðááætlun átt þátt í að gera samfélög áhugaverð?

28.nóvember 2008 Erla Sigurðardóttir

10

LANDSBYGGÐIN

- Samfélög breytinga og óvissu
- Hafa ekki valið breytingarnar
- Hafa ekki stjórn á umræðunni
- Varnarviðbrögð
 - Ótti
 - Slá frá sér
 - Naga innbyrðis

28.nóvember 2008 Erla Sigurðardóttir

11

VERKEFNI

- Snúa vörn í sókn
- Heilbrigð samkeppni – berjast fyrir sínu ekki gegn öðrum
- Samvinna
- Fólksfækkun kallar á að stærri svæði landfræðilega skilgreini sig sem einingu

28.nóvember 2008 Erla Sigurðardóttir

12

VERKEFNI

- Sameining sveitarfélaga / stjórnslueininga er ekki nóg ein og sér
- Byggðarlög / samfélög verða að eiga sér sameiginleg gildi / viðfangsefni

28.nóvember 2008 Erla Sigurðardóttir

13

VERKEFNIN

- Rækta sterka einstaklinga sem geta og þora að takast á við verkefni (ekki vandamál)
- Efla sjálfsvitund einstaklinga og sameiginlega vitund samfélagsins
- Draga fram og hampa menningarlegri sérstöðu
- Öflugt menningarstarf er lykillinn

28.nóvember 2008 Erla Sigurðardóttir

14

VERKEFNI

- Efla samtal innan svæða og á milli svæða
- Vinna með breytingum
- Breytingar eru ögrandi
 - Krefjast nýrrar / öruvísi hugsunar
 - Ný nálgun
- Nýta breytingar

28.nóvember 2008 Erla Sigurðardóttir

15

VERKEFNI

- Vinna gegn niðurdrepandi áhrifum fækkunar
 - finna mannvirkjum ný og verðug hlutverk
- Skapa aukin tækifæri til menningarstarfs innan svæða

28.nóvember 2008 Erla Sigurðardóttir

16

VERKEFNI

- Styðja svæði í heilbrigðri samkeppni
- Umræðustjórnun
- Ímyndarbygging
- Draga fram sérkenni svæða

28.nóvember 2008 Erla Sigurðardóttir

17

DÆMI TIL FYRIRMYNDAR

- Menningarráðin og menningarsamningar dæmi um hvernig vel hefur til tekist
 - Menningarsamningar eru vaxtarsamningar
 - Styrkja nýsköpun
 - Draga fram það starf sem er fyrir og efla það
 - Áhersla á samvinnu og samtal

28.nóvember 2008 Erla Sigurðardóttir

18

VERKEFNI

- Stand vörð um og efla menningarsamningana
- Menning er atvinnuskapandi
- Nýta krafta menningarfulltrúanna

28.nóvember 2008 Erla Sigurðardóttir

19

TÆKIFÆRI

- Ný löggjöf í menntamálum setur grunntón fyrir allt samfélagið
- Framhaldsskólar – lykilstofnanir
- Möguleiki á að þróa námsbrautir sem styðja við og styðjast við menningarleg sérkenni svæða
- Rækta skapandi og sveigjanlega einstaklinga

28.nóvember 2008 Erla Sigurðardóttir

20

AÐ LOKUM

- Það eru sömu grunnildi sem gera samfélögum og byggðum kleyft að lifa af góða daga og kreppur
- Mannauður og sérkenni svæðanna

○ Menning

○ Takk fyrir